

Sagan om Öhman

Ingvar Öhmans högtalare låter bättre än pjäser som kostar det tredubbla. Dessutom kräver inte ens toppmodellen pi60s en stor, tung och dyr förstärkare. Ursprungsmodellen pi60 har samma design nu som för 30 år sedan.

– Min nyaste riktiga fullregisterkonstruktion gjorde jag 1986, det var den lilla studiomonitoren piP. Efter det har jag inte gjort ett handtag, skrattar Ingvar. Men det stämmer nog inte riktigt.

Av Erik W Graver

Att köpa en högtalare av Ingvar Öhman är inte gjort i en handvändning. Man får ringa Ingvar och boka tid för provlyssning, sedan det kan ta ett halvår innan det finns en blank sida i Ingvars almanacka.

Han tar emot gäster för provlyssning bara en gång i månaden.

– Jag måste hålla beställningarna på en lite lägre nivå så att jag har en chans att kunna tillverka det som beställs, säger Ingvar.

När man väl har provlyssnat i Ingvars specialgjorda demorum görs ingen affär på platsen.

– Jag vill inte att mina gäster ska känna något köptvång, så de måste fundera på saken i minst tre dagar innan jag tar upp en eventuell beställning, förklarar han. Sedan kan leveranstiden vara upp till ett år för de flesta högtalarmodellerna om man vill ha dem i faner. Lackerade utföranden går oftast snabbare. Det går även att köpa monteringsstatser.

Våren har anmält sin ankomst i Stockholmsområdet i början på april. Solen kastar sitt ljus över små blåklackor som tittar fram genom grågröna grässtrån. Ljud & Bild står utanför en brunaste brun, men ändå charmig timmervilla i ett mysigt bostadsområde i Täby. Vilken tillfällig förbipasserande skulle kunna ana att Sveriges kanske största hi-fi-legend genom 30 år har sitt lyssnarrum bakom dessa anspråkslösa väggar?

Ingvars klädsel ger intryck av att han är en något excentrisk, men trevlig och opretentiös herre. Han bär manchesterkavaj, slitna Dressman-jeans och Foppa-tofflor. Ingvar lägger sin tid på viktigare saker än kläder. Han visar oss verkstaden. Där finns en arbetsbänk med lite verktyg och en massa

högtalardelar. På en hylla ligger en stapel med 4 - 5 högtalare av modellen piP, som vi snart ska stifta närmare bekantskap med.

Jag följer efter Ingvar genom en trång hall och in i ett stort fönsterlöst rum.

Detta är det allra heligaste: lyssnarrummet. Längs sidoväggarna står hyllor fulla med cd- och dvd-skivor som diffuserar sidoväggsreflexerna, men de täcks även av draperier för att hålla efterklangen nere. På golvet finns en tjock heltäckningsmatta.

Väggen bakom lyssnarpositionen är gjord av lättbetong, ett material som är lämpligt om man vill bygga en vägg absorberar bas. Bakom högtalarna finns textilabsorbenter och bakom dessa riktiga akustikskivor som är verksamma över 300 Hz.

Sedan får vi tillägga att Ingvar har gjort oerhört mycket mer med rummet det finns plats att berätta om i detta reportage!

De tre bockarna Bruse

Bockarna Bruse i sagan om Öhman heter pi60s (60 indikerar att lådan är 60 liter stor), piP och piM. Beteckningen pi står för "phonic illusion". Ino pi60 blev färdigt utvecklad i 1978 och grunddesignen med 1,1 tums diskant och 6,8 tummars bas är den samma än i dag. Dock har den modifierats många gånger genom årens lopp. Högtalaren som står framför oss nu är en påkostad modell med tilläggsbeteckningen "Signature", eller Ino Audio pi60s om man så vill.

Mellersta bocken heter piP och är en liten stativhögtalare. Förkortningen står helt enkelt för "Phonic illusion Plutthögtalare". Bas- och mellanregisterkonen är bara 4 tum stor.

Minsta bocken i familjen heter piM, en minimonitor gjort för professionella

ljudtekniker som reser mycket och därför har ont om plats. Den har bara en drygt 2 ½ tums kon som spelar hela registret från 50 Hz till 20 kHz! Idén bakom är att teknikern kan sitta bara några få decimeter framför högtalaren och att den ska kunna drivas av en bra hörlursförstärkare.

Provlyssning

Det är dags att lyssna. Ljuset släcks och Ingvar lägger i en skiva med japanska trummor. Basen går rakt in i mellangärdet och vibrationerna känns i kroppen. Ingvar fortsätter med en inspelning han har gjort själv med två sångerskor. Det upplevs som att de står mitt framför oss, den ena lite till vänster och den andra lite längre bak till höger. Instrument och röster har en fantastisk naturlig klang.

Högtalarna vi lyssnar på spelar oerhört detaljerat, man hör början och slutet på varje ord. Ljuset tänds igen och Ingvar frågar:

– Vilka högtalare har vi hört, tro du?

Jag gissar på pi60s men det var inte den största bocken som trampade på bron. Det stora ljudet kom från lilla piP. Det är inte svårt att begripa att just denna modell lade grunden för Ingvars kommersiella succé i USA.

Kan du berätta om det?

– Ja, min partner Erik Ring och jag bildade Svenska Transduktorbolaget. Vi har tills nu varit på fyra

